

Grundlagsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om lagring av straffregisteruppgifter och om utlämnande av sådana uppgifter mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och lagar som har samband med den

Till lagutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om lagring av straffregisteruppgifter och om utlämnande av sådana uppgifter mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och lagar som har samband med den (RP 106/2022 rd): Ärendet har remitterats till grundlagsutskottet för utlåtande till lagutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört:

- lagstiftningsråd Tanja Inanan, justitieministeriet
- lagstiftningsråd Virpi Koivu, justitieministeriet
- överinspektör Heikki Huhtiniemi, Dataombudsmannens byrå
- justitieråd, professor Juha Lavapuro
- professor Susanna Lindroos-Hovinheimo
- professor Tuomas Ojanen.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om lagring av straffregisteruppgifter och om utlämnande av sådana uppgifter mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen, straffregisterlagen, tvångsmedelslagen och lagen om Finlands deltagande i verksamheten för Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust) ändras.

Lagarna avses träda i kraft i slutet av 2022.

I motiveringen till lagstiftningsordningen bedöms lagförslagen med avseende på grundlagens 6 § om jämlikhet, 7 § om rätt till personlig frihet, integritet och trygghet, 10 § om skydd för privatlivet och 21 § om rättsskydd.

Utlåtande GrUU 46/2022 rd

Enligt regeringens uppfattning kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock vara önskvärt att propositionen förs till grundlagsutskottet för behandling.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) Syftet med propositionen är att göra de ändringar i den nationella lagstiftningen som följer av förordningen om Ecris-TCN (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/816 om inrättande av ett centraliserat system för identifiering av medlemsstater som innehar uppgifter om fällande domar mot tredjelandsmedborgare och statslösa personer). Dessutom är syftet att utfärda lagstiftning om genomförande av det direktiv som kompletterar förordningen (EU) 2019/884. Syftet med Ecris-TCN är att inrätta ett centraliserat informationssystem på EU-nivå med vars hjälp medlemsstaterna kan identifiera andra medlemsstater som har straffregisteruppgifter om medborgare i tredjeländer.

(2) Systemet innehåller sådana uppgifter om medborgare i tredje länder som dömts i medlemsländer som behövs för att fastställa deras identitet, inbegripet fingeravtrycksuppgifter. Det befintliga Ecris-samarbetet har särskilt gällt medborgare i medlemsstaterna. I fortsättningen ska en sökning i Ecris-TCN-systemet meddela i vilka medlemsstater det finns straffregisteruppgifter om en medborgare i ett tredjeland.

(3) De viktigaste ändringarna i propositionen föreslås i lagen om lagring av straffregisteruppgifter och om utlämnande av sådana uppgifter mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen. I propositionen föreslås det dessutom att det i tvångsmedelslagen tas in en ny bestämmelse (9 kap. 3 a §) som gör det möjligt att ta fingeravtryck av en medborgare i ett tredjeland efter en lagkraftvunnen dom, om han eller hon har dömts till fängelse i minst sex månader och om fingeravtryck inte har tagits redan vid förundersökningen.

(4) Grundlagsutskottet har behandlat förslaget till Ecris-TCN-förordningen (se GrUU 32/2017 rd, GrUU 53/2017 rd och GrUU 46/2018 rd). Utskottet har också behandlat det ursprungliga direktivförslaget (GrUU 13/2016 rd, GrUU 29/2016 rd, GrUU 32/2017 rd, GrUU 53/2017 rd och GrUU 46/2018 rd), där det föreslogs att det informationssystem som skulle tillämpas på medborgare i tredjeländer skulle vara decentraliserat till medlemsstaterna på samma sätt som det system som bygger på Ecris-rambeslutet.

(5) Enligt grundlagsutskottet har det varit klart att unionslagstiftningen enligt EU-domstolens etablerade rättspraxis har företräde framför nationell rätt i överensstämmelse med de villkor som lagts fast i denna rättspraxis (se t.ex. GrUU 14/2018 rd, s. 12—13 och GrUU 20/2017 rd, s. 6) och att man inte i vår nationella lagstiftning bör gå in för lösningar som strider mot unionsrätten (GrUU 15/2018 rd, s. 42—43, GrUU 14/2018 rd, s. 13, GrUU 26/2017 rd, s. 42—43). Det ingår dock inte i grundlagsutskottets konstitutionella uppdrag att bedöma nationell genomförandelagstiftning med avseende på den materiella EU-rätten (se t.ex. GrUU 12/2019 rd, GrUU 31/2017 rd). Lagutskottet bör försäkra sig om att den föreslagna regleringen är förenlig med EU-rätten.

(6) Grundlagsutskottet har sett det som viktigt att det, i den mån som EU-lagstiftningen kräver eller möjliggör reglering på det nationella planet, tas hänsyn till de krav som de grundläggande

Utlåtande GrUU 46/2022 rd

fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymmet utnyttjas (se GrUU 25/2005 rd). Utskottet har framhållit att det finns anledning att särskilt i fråga om bestämmelser som är av betydelse med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymmet (GrUU 1/2018 rd, s. 3, GrUU 26/2017 rd, s. 42, GrUU 2/2017 rd, s. 2, GrUU 44/2016 rd, s. 4).

(7) Enligt grundlagsutskottet är propositionen ett prov på god lagberedning. I detta avseende noterar utskottet i synnerhet det separata avsnitt om användningen av det nationella handlingsutrymmet med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna som ingår i motiveringen till lagstiftningsordningen.

(8) De bestämmelser som föreslås i propositionen är av betydelse särskilt med tanke på skyddet för den personliga friheten, integriteten och säkerheten enligt 7 § i grundlagen samt skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen.

(9) Grundlagsutskottet anser att lagförslagen har ett godtagbart syfte som främst grundar sig på EU-rätten. De föreslagna bestämmelserna har i huvudsak bedömts på behörigt sätt i motiven till lagstiftningsordningen. Utskottet har inget att anmärka på lagförslagen i propositionen.

(10) Grundlagsutskottet fäster uppmärksamhet vid de uppgifter som i lagförslaget anvisas dataombudsmannen. Utskottet har redan tidigare fäst statsrådets uppmärksamhet vid den centrala betydelse som en oberoende myndighet enligt artikel 8.3 i stadgan om de grundläggande rättigheterna har för den grundläggande rätten till dataskydd, och anser att det fortfarande är viktigt att tillsynsmyndigheten ges tillräckliga resurser för att kunna sköta uppgifterna på behörigt sätt (se t.ex. GrUU 40/2021 rd, stycke 39).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Grundlagsutskottet anför

att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Utlåtande GrUU 46/2022 rd

Helsingfors 6.10.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johanna Ojala-Niemelä sd
vice ordförande Heikki Vestman saml
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Olli Immonen saf
medlem Mikko Kinnunen cent
medlem Anna Kontula vänst
medlem Jukka Mäkynen saf
medlem Sakari Puisto saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Tuula Väätäinen sd
ersättare Wille Rydman wr.

Sekreterare var

utskottsråd Mikael Koillinen.